

# ACTE INAUGURAL DE LA SETMANA CULTURAL PORTUGAL CONVIDA 09

*Barcelona, 8 de juny de 2009*

Senyor secretari d'estat de Turisme de Portugal, senyor cònsol, viceconsellera d'Afers Exteriors, representants del Govern de Catalunya, representants de l'Ajuntament de Barcelona, senyor president del Consell de l'Audiovisual, cos consular, senyores i senyors, permetin-me en primer lloc agrair al cònsol general de Portugal a Barcelona la invitació per participar en aquest acte inaugural de la setmana cultural Portugal Convida 2009.

Cinema, música, conferències, arts plàstiques, arts en viu. Al llarg d'aquesta setmana, a la capital de Catalunya s'ofereix una oportunitat clara de fer un tast de Portugal. I assaborir la cultura portuguesa és un privilegi que ni la ciutat ni els seus nombrosos visitants podem deixar passar.

Aquests dies podem gaudir una mica de Portugal; de Barcelona estant apropant-nos-hi. De fet, la distància física no és excessiva, i no hi ha ni barreres ni fronteres que ens separin, en aquests moments. La sensació que Catalunya i Portugal ja no viuen lluny, ja no estan d'esquena l'una de l'altra, és cada cop més evident, com ho són també els punts en comú que ha anat escrivint la història. Potser la distància era pel fet que als uns se'ns defineixi per la influència de la Mediterrània, i als altres, per la influència atlàntica. Però, en tot cas, la mar sempre com a testimoni.

El cert és que compartim reptes, projectes i interessos. Tot i que no se'n parli, tot i que no en siguem gaire conscients, els vincles culturals, institucionals, econòmics i socials existeixen. Són vincles creixents, amb un potencial encara superior. Per exemple, Catalunya concentra el 20 per cent de les relacions comercials entre Portugal i Espanya; o segons dades oficials recents -de fet de la setmana passada-, 17.550 ciutadans de nacionalitat portuguesa avui ja resideixen a Catalunya. Fa deu anys no arribaven als 4.000.

Encara més: com a porta geogràfica de la península Ibèrica a la resta del continent i punt neuràlgic de la Mediterrània, algunes de les grans qüestions d'infraestructures referents a Catalunya són rellevants, de manera directa o indirecta, per a Portugal, com ho és per a Catalunya el que fa Portugal com a gran porta de la península a l'Atlàntic.

I també ens vincula, encara que no de la mateixa manera i no des del punt de vista polític, però sí des del punt de vista geoestratègic, el fet de ser contrapesos del centralisme peninsular.

Compartim també escenari global dins de la Unió Europea. I ahir, malauradament, i de manera preocupant, tant Portugal com Catalunya van patir una abstenció similar en les eleccions al Parlament Europeu a la qual no puc deixar de fer referència. Hem tingut tots dos una xifra inferior a la mitjana europea, unes xifres de participació molt baixes que mantenen aquesta tendència a la baixa en cada convocatòria electoral europea i que ens han de fer reflexionar a tots plegats.

La Unió Europea té institucions, una arquitectura institucional complexa; la Unió Europea té una moneda forta. I en molts aspectes funciona, és beneficiosa per als estats membres. Però la Unió Europea no acaba d'aconseguir avançar com a escenari social comú. La implicació política de la ciutadania amb relació a la Unió Europea es manifesta menor, minvant. I el que és pitjor: hi creixen determinades opcions extremistes i populistes. Precisament, Portugal i Catalunya sabem massa bé, sabem massa bé, pel que vam viure el segle XX, el que significa la manca de drets democràtics i el perill de banalitzar la democràcia. És preocupant, doncs, l'abstenció que hem registrat. Possiblement no fem bé alguna cosa; alguna cosa no funciona.

I no pot quedar en una simple anècdota. La Unió Europea és l'escenari natural dels pobles europeus del segle XXI, i ens cal que estigui en bones condicions, que tots ens en puguem sentir part. Cal poder conjugar el projecte europeu comú amb la proximitat i amb l'atenció a la pluralitat d'identitats, a la pluralitat cultural que conforma Europa; la que ens mostra, per exemple, aquesta setmana cultural portuguesa, o la que representa Catalunya, amb la nostra llengua i la nostra identitat com a banderes.

La cultura és riquesa humana, és expressió de vida, del que som, del que hem estat, del que aspirem a ser, individualment o col·lectivament. Cal protegir i valorar aquesta riquesa plural d'Europa que és la seva cultura i la seva identitat, en diverses expressions, en diverses formes. I això passa entre altres coses per ser coneixedors d'aquesta riquesa plural.

En aquest sentit, a Catalunya parlem molt d'alçar la vista i mirar més enllà dels Pirineus, entendre que som a Europa, entendre que som Europa. Avui voldria afegir que també cal aixecar la vista cap a l'oest, més enllà dels límits de l'Estat espanyol, i parar atenció a Portugal; entendre que és molt el que podem oferir-nos mútuament des de diversos punts de vista –cultural, social, vital– perquè des de les respectives identitats participem en reptes i projectes comuns.

Aquesta setmana tenim l'oportunitat de sentir Portugal més propera amb aquest tercer Portugal Convida. I com a president del Parlament vull expressar el meu agraïment al Consolat per la iniciativa, i també a l'Institut Camões, l'institut de Turisme de Portugal, i a l'Ajuntament de Barcelona per haver col·laborat a fer-ho possible.

Muito obrigado. Moltes gràcies.